

ACC. N:R M. 10226:1-7.

Landskap: Småland Upptecknat av: Janne Augustsson
Härad: Sunnerbo Adress: Näs Göteryd
Socken: Göteryd Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1947 Född år 1890 i Göteryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckning om majstång sidan 1-7

LuF 46.

Kläds majsting.

På 1800-talet var det mycket sällsynt i Götteryd att man klädde majsting. På herrgårdarna restes majsting ibland vid midsommar där gårdens många underlydande med familjer roade sig med dans omkring stingen midsommaraftnen. De sista åren före sekelskiftet var det vanligt att ungdomen dansade på en slät plats ute under midsommar och där reste man en majsting i mitten av dansplanen.

På bondgårdarna har det ej varit vanligt med majsting utom när det varit bröllop på gården sommartid. Då har man ibland rest en majsting på gården omkring vilken bröllopsgästerna dansat lingsdans. Denna sting har rests som prydnad.

På 1880- och 1890-talen kläddes majstäng någon gång. Om det var var vanligt dessförinnan är okänt. Siren emellan 1900 och 1920 var det mycket brukligt vid dansstillsättningar utomhus men sedan avtog denna sed enär den vuxna ungdomen ville till fester i stället vid middagar. Något annat namn än majstäng har jag inte hört.

När stängen togs ner högs den nog i de flesta fall sänder till ved så att en ny fick anskaffas nästa år. Det behövde ju inte vara något särskilt fint träd bara den var rak ty den var ju klädd i hela sin längd.

De flesta majstängerna voro nog av gran enär granar som stött till voro långa raka och kvistfria men jag har även sett majstänger av björk fast detta är mera sällsynt.

Det träd som skulle vara till majstäng
högs eller sågades ner och kvistades i
skogen. När transporten lång kördes trädet
hem men högs det nära gården bars den
hem av dem som skulle kläda den.

När trädet ^{var tillagt} spikades i tvärlä eller
ribba på tvären av stället någon alu nedanför
toppen så att där blev ett kors. På förmid-
dagen midsommaraftonen samlades en del folk
mest ungdom, för att klä stängen. En del
flickor bunda stora lövkransar med vilda
blommor uti och det andra folket bunda
ihop löv och klädde stängen från toppen till
marken. På vardera ändan av tvärlä
vid toppen hängdes en stor lövkrans fritt
i ett snöre och ibland hängdes en krans
över toppen på stängen. En mängd pappers-
remisar i olika färger voro fästade i

korset och toppen och fladdrade för vinden.
När stängen var färdigklädd grävdes
en djup håla där rotändan låg. Därefter
restes stängen med hjälp av långa träklyn-
nor och ribbar så den kom upprätt och sedan
packades mycken sten omkring stammen och
stängen kilades med sten så att den stod
rätt varefter grus breddes över stenarna.

När det regn och svalväder fick stängen
stå kvar ett par veckor men var det hetta
dagar blev lövet genast så förtorkat
att den togs ner i veckan efter midsom-
mardagarna. När klädseln var avriven
kastades stängen på vekasten.

Någon stöld eller överkan på maj-
stänger eller klädsel på dem har jag
ej hört uttalas.

De sista 25 åren har det varit många enskilda familjer som rest majstäng vid hemmet vid midsommars men resandet av majstänger vid dansplatser är bortlagt utom någon enstaka gång. Vid midsommars anordnas ofta barnfester ute i det fria och då är det rest en majstäng som dansen går omkring. Detta brukar mest vara på lekplatsen vid ett skolkas eller annan trädgård. Före dansen anordnas blomstertåg med barnen som med spelmann i teten och lärare vid sidan marschera till majstängen.

Resandet av majstänger har aldrig rått motstånd varken från präster eller andra religiösa samfund och majstängsresandet har ej varit belagt med böter som jag vet.

Om majstänger rests i någon stad är ej bekant men vid stationssamhälken och tätbyggda orter har det i senare tid varit vanligt med privata majstänger på gårdarna vid böningshusen ibland. Dessa majstänger äro i likhet med andra men de måste ju vara mycket kortare till följd av det tränga utrymmet där. Några majträd har jag aldrig hört talas om.

Wid midsommar lovade man alltid i stugan, förstugan och vid ytterdörrarna. Ståminstone på de sista 50 åren har lövandet inomhus utestutande varit för att pryda och något annat syfte därmed har jag ej hört ontalas.

Wid midsommar brukade man hugga unga björkar som sattes ner i marken i 2 rader och vid den ena gaveln som

blev emellan raderna så att de bildade en
lövhydda som kallades lövsal. Waro björ-
kerna höga och ej för grova så att de kun-
de böjas bundas de ihop i toppen från
båda sidorna så att lövsalen hade tak.

Tinuti kojau slags ner pälur på vilka spi-
kades bräder till sittplatser och bord.

Detta var en gammal sed som höll på
till sekelskiftet. Man ville sitta där ute
i skuggan under helgdagarna när det var
som varmast. Nu är den seden bortlagd.

Någon annan bemärkelse än som prydnad
hade majstängen ej.